

Vaarwel Heist... welkom Knokke-Heist

André Desmidt

Velen onder ons kennen 19 maart als het feest van de heilige Jozef (de dag dat de boeren de plantaardappelen in de grond staken). Maar 19 maart 1971 is ook de dag van de fusie, de geboorte van Knokke-Heist.

Het is inderdaad een hele tijd geleden en ondertussen wonen veel Heistenaars in Knokke en kwamen heel wat Knokkenaars zich vestigen in Heist. Ramskapelle en Westkapelle werden verder verkaveld en uitgebouwd en mochten ook heel wat kustbewoners begroeten als nieuwe inwoners. Men kan gerust spreken van een "mengelmoes".

Ondertussen zijn er ook heel wat niet-Belgen (rijke Hollanders en Oostblokkers en Aziaten en Afrikanen...) in onze gemeente komen wonen.

In 1970 komt EH Louis De Baecke (voorheen onderpastoor H. Hartparochie Knokke) als pastoor naar Heist ter vervanging van EH Ampe. Later (in 1973) zou EH Joseph Monballyu als Heistenaar pastoor worden in Knokke.

Maar laten we ons eens focussen op de fusie. Wat er vooraf ging en wat er gebeurde onmiddellijk na de fusie.

In 1970 waren er de laatste autonome gemeenteraadsverkiezingen en zoals overal waren er ook in Heist een aantal bijzondere activiteiten in dat jaar.

De fusie van de gemeenten

Het fusioneren (of fuseren) van gemeenten in België was eigenlijk een gevolg van de eenheidswet (wet voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel 14 februari 1961) gestemd onder Eerste Minister Gaston Eyskens. Deze wet voerde ook de B.T.W. in ! De fusies moesten gerealiseerd worden bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1976 maar men deed een oproep naar de gemeente- en stadsbesturen om ook al op vrijwillige basis en bij wijze van experiment te fusioneren in 1971. Bedoeling was wat te besparen op gemeentelijk vlak: minder burgemeesters, collegeleden, gemeentesecretarissen, gemeenteontvangers, commissarissen... en een personeelskorps dat door schaalvergroting veel competenter zou zijn.

Premier Gaston Eyskens (1905-1988)

Heist was hier vragende partij en wel om volgende redenen:

1. Men wilde een grote gemeente vormen als tegenwicht tegen de uitbreidingspolitiek van Brugge die de Zeebrugse haven wilde uitbouwen en daardoor een deel van Heist (tot aan de Blauwvoetlaan) wilde inpalmen.

2. Men wilde een sterk gemeentebestuur (ook in Knokke) met een CVP-meerderheid en dus was het belangrijk om ook Westkapelle en Ramskapelle op te nemen in de entiteit.

Hoewel het al een vaststaand feit was dat de nieuwe gemeente Knokke zou heten kon burgemeester jonkheer de Gheldere zijn invloed aanwenden opdat Heist ook mede zou vermeld worden in de nieuwe naam en zodoende werd het Knokke-Heist. (later volgden Erpe-Mere, Langemark-Poelkapelle, Heusden-Zolder...).

Punt 11 – Herstructurering Brugge en omliggende gemeenten - advies

Tijdens de gemeenteraadszitting van 13 februari 1970 werd in Heist de fusie goedgekeurd met een nipte meerderheid van 6 tegen 5.

Aanwezig op de gemeenteraadszitting: Jan B. de Gheldere, Burgemeester-Voorzitter

De Corte en Desutter, schepenen,

Vantorre Camiel, Monbalui, Vantorre Louis, De Coninck, Lemaitre, Snauwaert raadsleden

Hubrecht Gobert Secretaris.

Jonkheer Jan Baptist de Gheldere, burgemeester van Heist

De raad is van advies

- a) Het beginsel zelf der samenvoeging van gemeenten goed te keuren
- b) Het voorstel van grensbeloop alsook het behoud van de naam Heist gunstig te adviseren.

Aangenomen met 10 stemmen JA en 1 stem NEEN.

Stemt neen, raadslid Camiel Vantorre.

Er was heel wat tegenstand ook binnen de meerderheid. Dixit Kamiel Vantorre (Fox) : *“ik ben al Heistenaar geboren en wil als Heistenaar sterven...”*

In verband met de vraag naar andere suggesties verwijzende naar de wet van 14.02.1961 drukt de raad de wens uit om in het belang van de verdediging van de Oostkust de opportuniteit te onderzoeken van een eventuele samenvoeging ervan.

Aangenomen met 6 stemmen voor en 5 tegen. Stemmen neen de raadsleden Camiel Vantorre, Louis Vantorre, De Coninck, Lemaitre en Van Hoof.

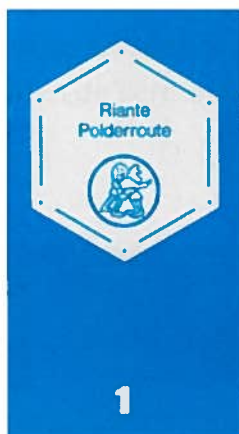
Heist in 1970

In het directeur-generaal Willemspark (bosje van Heist) werd de eerste fit-o-meter ingehuldigd. Onder grote belangstelling werd de visserijbeurs ingericht en werd het

zwembad in het sportkompleks De Speelman voor geopend verklaard. Heist had hierdoor (dank zij het privé-initiatief) ook een zwembad !!!

Van links naar rechts Jean Braem, Julien Casselman, Slabbinck, Manu Desutter, Dany Baillyu en Etienne Delooze.

Op toeristisch vlak werd dank zij bemiddeling van Huib Gobert met Lissewege en de heemkring Sint-Guthago het poldermuseum ingericht in het oude schoolhuis in de Pannestraat (later Sincfala in de Pannenstraat).

In samenwerking met Westtoerisme werd de Riente Polderoute ingereden.

Aanvankelijk een autoroute maar later een fietsroute. Tot op heden trouwens de meest succesvolle van een ganse reeks in West-Vlaanderen.

Ter hoogte van de Parkstraat werd er onder de Koninklijke baan (later Elizabetlaan) een tunnel gegraven waardoor voetgangers en fietsers veilig van de Knokkestraat naar het strand en de dijk konden.

De uitbreiding van Heist ging zuidwaarts en men startte dan ook de werken voor de realisatie van het Expo-dorp (in de volksmond Kijkdorp, later de wijk Oostwinkel). Het project palmt 28 ha landbouwgrond in. Bedoeling was om diverse reeksen geïndustrialiseerde woningen te bouwen onder de noemen sociale woningen. Per reeks kon één woning bezocht worden. De woningen werden te kijk aangeboden vandaar de naam Kijk-dorp.

Om de prijs laag te houden verrekende men enkel de bebouwde oppervlakte grond en werd het groen rond de woningen een gemeenschappelijke tuin te onderhouden door de bouwmaatschappij. (later door de gemeente)

De Westkapellestraat wordt gemoderniseerd en Heist koopt haar eerste straatveegmachine.

De zusters van de congregatie Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen bouwen een nieuw schoolgebouw waarin aanvankelijk op het gelijkvloers winkels zouden komen om zo van de Kursaalstraat geen dode straat te maken. Helaas het bleef beperkt tot enkele tijdelijke uitstalramen.

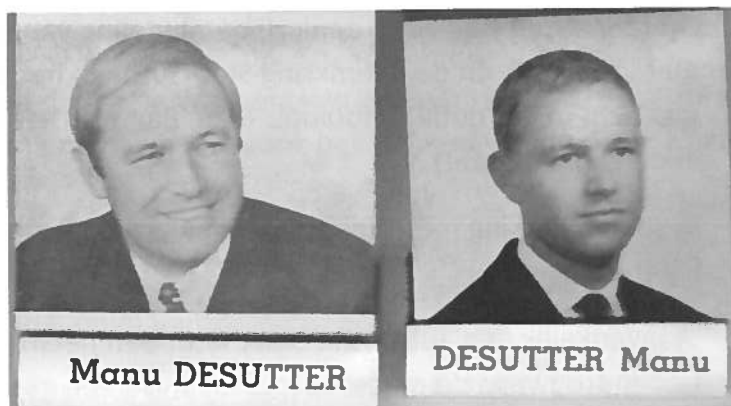
Op het einde van het jaar is er de tienjaarlijkse volkstelling en wordt iedereen thuis bezocht en bestookt met een ganse reeks vragen. Heel wat fictieve inwoners vallen door de mand en worden later geschrappt uit het bevolkingsregister.

De kiescampagne

In de periode voorafgaan aan de verkiezingen wordt er 's nachts veel geplakt en geschilderd en worden heel wat pamfletten gedrukt en verspreid, caravans georganiseerd en meetings gehouden.

Het wordt ook duidelijk wie voor en wie tegen de fusie is.

Het opvallendste in de ganse campagne waren wellicht de stekjes van de jonge schepen Manu Desutter die zo (vooral) de vrouwenharten veroverde en iedereen in vuur en vlam zette... voor een beter bestuur.

De stekjesdozen van Manu Desutter

Bij het gemeentebestuur en vooral het personeel was het bang afwachten want na de fusie zou men komen tot één administratie, één politiekorps, één brandweer en één werkliedenkorps of technische dienst. Wie zou de nieuwe baas worden en wie zou moeten verhuizen en naar waar ???

In Heist waren er personeelsleden die hun naam hadden geschreven op "hun" kast en "hun" stoel opdat er geen Knokkenaar gebruik zou van maken !

De CVP komt als grote overwinnaar uit de verkiezingen en burgemeester J-B de Gheldere zegt :

Het is onze grote wens de samenhangigheid tussen Knokke, Heist, Westkapelle en Ramskapelle te bestendigen en te laten uitgroeien tot een samenwerking waarin verdraagzaamheid de eerste vereiste zal zijn. We hebben deze nieuwe samenstelling gewild en zullen nu samen met de vrienden van Knokke de verantwoordelijkheid opnemen om een stad uit te bouwen aan de oostkust die een toonbeeld moet worden voor het land.

Een voordeel van de vrijwillige fusie was het verkrijgen van bepaalde faciliteiten. Zo kreeg Knokke-Heist één stadhuis gespreid over twee gebouwen namelijk het stadhuis van Knokke en het stadhuis van Heist. Dat wil ook zeggen dat men gemeenteraadszittingen kon houden zowel in Knokke als in Heist en dat men ook in beide stadhuisen kon huwen.

Het waren ook twee punten waar er optimale dienstverlening was voor de bevolking (nieuwe identiteitskaarten, verhuisaangifte, aangifte van geboorte en sterfgeval, organisatie van het burgerlijk huwelijk en... echtscheidingen).

LEOPOLD LIPPENS
3^e kandidaat
op de C.V.P.-lijst nr **3**

De C.V.P. zal het doen :

MET ERVARING
MET DE JEUGD
MET **LIPPENS**

Het is belangrijk te weten dat de verkiezingen in Knokke georganiseerd werden in een crisissfeer want men zat daar met de klacht in verband met de zwarte kas. Raadslid Fevery had klacht ingediend tegen het oneigenlijk aanwenden van de inkomsten van de verblijfstaks die niet in de stadskas waren terecht gekomen maar

gebruikt werden om bepaalde personeelsleden een supplementaire wedde te geven. (later zouden de veroordelingen uitgesproken worden wat wil zeggen dat de klacht gegrond was !).

Vijf lijsten dienden zich aan

1 **Beter**
Serieuzer
Progressiever

Belgische
Socialistische
Partij

1 **Betrouwbaar**
Sympathiek
Pluralistisch

Lijst 1 was de Belgische Socialistische partij

Lijst 2 Volks- en Middenstandsbelangen (strekking Volksunie)

Lijst 3 de Christelijke Volkspartij

Lijst 4 Gemeentebelangen (strekking liberalen)

Lijst 5 Uilenspiegel (protestlijst Fevery)

Er werd veel geplakt en geschreven, meetings georganiseerd en auto-caravaans ingericht maar vooral lijst 5 Uilenspiegel liet zich opmerken door scherpe pamfletten en zware aantijgingen tegen het voormalig gemeentebestuur van Knokke.

Toen de eerste resultaten uit de telbureaus binnenkwamen bleek spoedig dat de CVP een absolute meerderheid behaalde en dat Heist onverwacht goed had gescoord.

Stemmenkanon was Manu Desutter met 2650 voorkeurstemmen wat een absoluut record bleek. Uittredend burgemeester Mattelaer behaalde "slechts" 1832 voorkeurstemmen. Met deze uitslag kon Manu Desutter terecht rechten laten gelden op de burgemeesterssjerp... basis van de eerste ruzies binnen de CVP.

Voor lijst 1 behaalden drie Heistenaars een zetel namelijk Jean Lemaitre, Julien De Coninck en Freddy Van Hoof. Geen enkele Knokse socialist kon zetelen.

Voor lijst 2 waren er 2 zetels waarvan één voor Heistenaar Jef Deroose

Voor lijst 3 waren er 13 zetels waarvan een zetel voor volgende Heistenaars : Manu Desutter, J B de Gheldere, De Groote Joseph, De Corte Robert, De Grauwe Karel en Vlietinck Eugène.

Voor lijst 4 waren er 4 zetels maar geen enkele voor een Heistenaar

Voor lijst 5 waren er géén zetels in de gemeenteraad !

En toen kon men beginnen met de onderhandelingen. De CVP had de volstrekte meerderheid en moest dus de mandaten binnen de partij verdelen rekening houdende met de verkiezingsuitslag, een evenwicht tussen de deelgemeenten en de standen.

Gelet op zijn aantal voorkeurstemmen claimde Manu Desutter de burgemeesterssjerp maar uiteindelijk kwam er een Belgisch compromis: Mattelaer burgemeester tot 1 januari 1973 en dan Desutter. Voor Lippens was er een nationale carrière weggelegd. Toen Manu Desutter parlementair werd moesten de rollen omgedraaid worden: Lippens lokaal en Desutter nationaal...

Dr. Eugeen Mattelaer, eerste burgemeester van Knokke-Heist

Eedaflegging bij de gouverneur op

Bij het ACW waren er problemen in Westkapelle waar zowel Henri Danneels met 952 stemmen als Joseph Lierman met 1230 stemmen een schepenambt ambiëerden. Twee honden vechten om een been en Westkapellenaar Gerard Devreese liep er mee heen !

ACW-er Robert De Corte werd voorzitter van het O.C.M.W. maar werd geen lid van het schepencollege.

Daardoor voelde het ACW zich minder bedeed en werd gestreden voor een schepenambt dat uiteindelijk gegeven werd aan Betty Vandecasteele (vrouw en ACW en... gehuwd met de

voorzitter van de partij...) de sjerp gegeven hoewel ze het minste aantal voorkeurstemmen had (594). Maar ze heeft haar taak naar behoren vervuld en werd stemmenkanon van de CVP.

VOLKS- & MIDDENSTANDSBELANGEN 2

Als U alle heil verwacht van
- wanbeleid en onbekwaamheid
- vriendjespolitiek en kleekjesmentaliteit
- laze beloften en klungeelige voorstellen,
stem dan liever voor een ander.

Een ander, waarover U dan weer zes jaar lang lekker kan
zitten kankeren, omdat het toch "zo'n zakkenvuller" is.

Frans VAN DAELE

Wat vele wellicht is ontgaan is het feit dat ook een zekere Frans Van Daele op lijst 2 van Volks- en Middenstandsbelangen stond. Deze hoogbegaafde jongeman (we liepen samen school in het Sint-Pieterscollege Blankenberge) is nu de nummer 1 in het koninklijk paleis als privé-secretaris van de Koning. Hij werd toen niet verkozen...

1971 en volgende...

De uitslag van de verkiezingen was bekend maar er liep een klacht tegen de verkiezingen neergelegd door de heer Fevery en dus kon de nieuwe gemeenteraad pas geïnstalleerd worden na de uitspraak van de Raad van State. Op 19 maart kwamen de nieuwe raadsleden samen en dr. Mattelaer werd eerste schepen en automatisch dienstdoende burgemeester.

In de eerste zitting van de gemeenteraad op 19 maart 1971 worden Huib Gobert en Karel Aernoudts benoemd respectievelijk als voorlopige gemeentesecretaris en gemeenteontvanger. In de zitting van 26 april 1971 worden ze definitief genoemd en in zitting van 4 juni 1971 leggen ze de eed af.

Het jonge duo Desutter – Gobert realiseert de eigenlijke fusie zowel op administratief als organisatorisch vlak. Huib Gobert ontpopt zich hier als een echte manager en slaagt er in het personeel van Knokke en van Heist vlot te doen samenwerken.

Het eerste schepencollege van de nieuwe gemeente Knokke-Heist met van links naar rechts Gerard Devreese, Karel De Grauwe, Leopold Lippens, uittredend secretaris Claeys, Eugeen Mattelaer, Elisabeth Vandecasteele, Manu Desutter, Joseph De Groote en toekomstig secretaris Huib Gobert